

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
DIREKTORAT ZA UPRAVNE NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 44 65
E: gp.mnz@gov.si
www.gov.si

Izdajatelj: Republika Slovenija Ref. št. dokumenta: 041-56/2023/4
Številka certifikata: 50 e7 c8 c7 00 Čas podpisa: 12:46, 30.08.2023
Potek veljavnosti: 14.05.2025 Podpisnik: Urška Židan

**Vsem bolnišnicam,
domovom za starejše občane,
zaporom,
zavodom za invalidne osebe in
drugim zavodom v RS**

Številka: 041-56/2023/5 (132-05)
Datum: 30. 8. 2023

Zadeva: Zbiranje podpisov volivcev za podporo pobudi za vložitev Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja

Državni zbor Republike Slovenije nas je obvestil, da sta pobudnika EKO Anhovo in dolina Soče – društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo ter Zavod raziskovalni inštitut 8. marec (dalje: pobudnika), na podlagi Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi¹, vložila pobudo volivcem za vložitev Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (dalje: pobuda).

Pobuda je podana na podlagi 59. člena ZRLI in izpolnjuje z zakonom določene pogoje, zato je v skladu s prvim odstavkom 16.a člena in drugega odstavka 59. člena ZRLI, predsednica Državnega zbora določila, da je **prvi dan roka za zbiranje podpisov volivcev petek, 1. 9. 2023, zadnji, šestdeseti dan za zbiranje podpisov pa ponedeljek, 30. 10. 2023**². V navedenem roku bodo lahko volivci podali podporo na predpisanem obrazcu³. Obrazci in vzorec pravilno izpolnjenega obrazca sta prilogi tega dopisa.

Za zbiranje podpor sta pobudnika določila geslo:

ČIST ZRAK

Skladno s 16.b členom ZRLI da volivec svojo podporo z vpisom osebnih podatkov na obrazec za podporo volivca, na katerem je navedeno, da daje podporo zahtevi oziroma pobudi za vložitev predloga zakona. Volivec lahko da svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu samo enkrat.

Glede na določbo 16.b člena ZRLI, lahko volivci, ki so v času zbiranja podpor v bolnišnicah, domovih za starejše, zavodih za invalidne osebe in podobnih zavodih ter osebe na prestajanju zaporne kazni, svojo podporo izrazijo tako, da njihovo istovetnost na obrazcu potrdi posebej za to pooblaščen oseba organa oziroma zavoda. Volivec izpolni predpisani obrazec in se lastnoročno podpiše pred pooblaščen osebo organa oziroma zavoda. Pooblaščen oseba preveri volivčevo identiteto na podlagi vpogleda v osebni dokument (osebna izkaznica, potni list,

¹ Uradni list RS, št. 26/07- uradno prečiščeno besedilo, 6/18 - odl. US in 52/20; v nadaljevanju ZRLI.

² V skladu z določbo prvega odstavka 58. člena ZRLI, lahko predlog zakona predloži Državnemu zboru najmanj pet tisoč volivcev.

³ Odredba o določitvi obrazca podpore volivca (Uradni list RS, št. 43/94, 93/01, 74/06 in 75/06 – popr.).

vozniško dovoljenje, maloobmejna prepustnica, orožna listina) in volivčev podpis potrdi s svojim lastnoročnim podpisom (na levi strani obrazca - vzporedno s podpisom volivca) ter žigom organa oziroma zavoda.

Volivec tako izpolnjen in potrjen obrazec podpore pošlje na naslov:

Zavod raziskovalni inštitut 8. marec
p. p. 1717
1101 Ljubljana

Pobudnika poskrbita, da se dana podpora pošlje upravni enoti za vpis podpore v Register stalnega prebivalstva, pod šifro **1034**.

Uradna oseba upravne enote je dolžna preveriti ali je volivec vpisan v evidenco volilne pravice, ali je morebiti že dal podporo in če je volivčeva identiteta bila preverjena s strani pooblaščenega osebe organa oziroma zavoda. Če volivec ni vpisan v evidenco volilne pravice in ga do poteka roka, ki je določen za dajanje podpor, ni mogoče vpisati, oziroma je bilo ugotovljeno, da je podporo že dal ali, da njegova identiteta ni bila preverjena s strani pooblaščenega osebe, upravni organ o tem pisno obvesti volivca. Upravna enota potrjene in nepotrjene obrazce vrne pobudnikoma.

Skladno z določbami ZRLI, se je na izvajanje potrjevanja podpor potrebno ustrezno pripraviti in določiti oziroma pooblastiti osebo, zaposleno v zavodu oziroma organu (npr. socialno delavko, osebo odgovorno za prijavo prebivališča itd.), katera bo preverjala identiteto volivcev in potrjevala podpis volivca na predpisanih obrazcih za podajo podpore, ki vam jih pošiljamo v prilogi. Prazne obrazce je dovoljeno tudi kopirati.

Za vsa dodatna pojasnila smo dosegljivi na naslednjih telefonskih številkah: 01/428-44-30 in 01/428-40-64.

S spoštovanjem,

Pripravila:

Renata Blaznik, mag. jav. upr.
višja svetovalka

Urša Židan
v. d. generalnega direktorja
sekretarka

Priloga:

1. obrazec podpore volivca
2. vzorec izpolnjenega obrazca podpore

**Podpora volivca
zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma,
pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona**

Podpisani/a

ime in priimek: _____, rojen/a: _____,

stalno prebivališče: kraj _____,

ulica _____, hišna št. _____,

občina: _____,

dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:

A. ZR / ZAKONODAJNI REFERENDUM _____

B. SU / ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE _____

C. PZ / VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA _____

Podpis volivca/ke

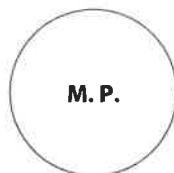
Navodilo:

1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami.
2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga.
3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Izpolni uradna oseba:

V _____, dne _____

Podpis uradne osebe

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

**Podpora volivca zahtevi za razpis zakonodajnega referendumu, pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona**

**Sostegno da parte dell' elettore alla richiesta per la pubblicazione del referendum legislativo,
all' iniziativa per la modifica della Costituzione, all' iniziativa per la presentazione della proposta
di legge**

Podpisani/a

Il/la sottoscritto/a:

ime in priimek:

Nome e cognome:

, rojen/a:

, nato/a:

stalno prebivališče: kraj

residenza stabile: luogo

ulica

via

, hišna št.

, No.

občina:

Comune:

**dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:
sostegno alla richiesta, ossia l' iniziativa per:**

A. ZR /

RL /

**ZAKONODAJNI REFERENDUM
REFERENDUM LEGISLATIVO**

B. SU /

MC /

**ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE
INIZIO DELLA PROCEDURA PER LA MODIFICA DELLA COSTITUZIONE**

C. PZ /

PL /

**VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA
PROPOSTA DI LEGGE**

Podpis volivca/ke
Firma dell'elettore/ice

Navodilo:

L'istruzione:

1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami. / Il modulo va compilato con lettere maiuscole.
2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga. / Va indicato solamente un tipo di sostegno e segnalato con il simbolo nell' apposito riquadro.
3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča. / Il modulo compilato va firmato personalmente davanti all' organo competente per la gestione del registro degli elettori, senza riguardo al luogo del vostro domicilio.

Izpolni uradna oseba:

Compilato da parte del funzionario:

V

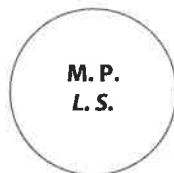
A

, dne

, il

Podpis

Firma

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referendumu, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

Avvertenza: Gli elenchi della firma dell' elettorato a sostegno della richiesta del referendum legislativo, dell' iniziativa alla modifica della Costituzione, oppure alla proposta di legge sono segreto d'ufficio.

**Podpora volivca zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona**

**Választópolgári támogatás a törvényhozás érdekében rendezett népszavazás kiírához, az
alkotmánymódosítási javaslatához, a törvényjavaslati indítvány beadásához**

Podpisani/a

Alulírott:

ime in priimek:

Vezetéknév és keresztnév:

, rojen/a:

született:

stalno prebivališče: kraj

Állandó lakóhely: helység

ulica

utca

, hišna št.

, házszám:

občina:

község.

**dajem podpora zahtevi oziroma pobudi za:
támogatom:**

A. ZR /

TN /

ZAKONODAJNI REFERENDUM

A TÖRVÉNYHOZÁS ÉRDEKÉBEN RENDEZETT NÉPSZAVAZÁSRA

B. SU /

AM /

ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE

AZ ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁSI FOLYAMAT ELINDÍTÁSÁRA

C. PZ /

TJ /

VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA

A TÖRVÉNYJAVASLAT BEADÁSÁRA

vonatkozó követelést illetve kezdeményezést

Podpis volivca/ke
a szavazópolgár aláírása

Navodilo:

Útműtató:

1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami. / A nyomtatványt nyomtatott betűkkel töltsé ki.
2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahtevi oziroma predloga. / Csak egyfajta támogatást keretezzen be, vagy peddig a keretbe írja be a követelés illetve kezdeményezés jelét.
3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča. / A kitöltött űrlapot személyesen írja alá a választási jogosultság nyilvántartását vezető illetékes szerv előtt, tekintett nélkül az ön állandó lakhelyére.

Izpolni uradna oseba:

Hivatalos személy tölti ki:

V

Kelt:

, dne

Podpis

aláírás:

M. P.
P. H.

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podpora zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

Értesítés: A választópolgári támogatás a törvényhozás érdekében rendezett népszavazás kiírához, az alkotmánymódosítási javaslatához, vagy a törvényjavaslati indítványhoz hivatali titkot képez.

Podpora volivca
zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma,
pobudi za spremembo ustave,
pobudi za vložitev predloga zakona

Podpisani/a
ime in priimek: TINA VZOREC, rojen/a: 01.01.1960,
stalno prebivališče: kraj LJUBLJANA,
ulica BEETHOVNOVA ULICA, hišna št. 3,
občina: LJUBLJANA

dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:

- A. ZR / ZAKONODAJNI REFERENDUM _____
B. SU / ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE _____
C. PZ / **1034** VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA _____
ČIST ZRAK

POOBLAŠČENA OSEBA
Lastnoročni Podpis žig zavoda

Tina Vzorec

Podpis volivca/ke

Navodilo: 1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami.
2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga.
3. Izpolnjeni obrazec podpišite osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Izpolni uradna oseba:

V LJUBLJANI, dne 1. 9. 2023 Uradna Oseba
Podpis uradne osebe

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

EKO Anhovo in dolina Soče - društvo za naravovarstvo in okoljevarstvo
Srebrničeva ulica 18
5210 Deskle
eko.anhovo@gmail.com

Zavod raziskovalni inštitut 8. marec
Glinškova ploščad 9
1000 Ljubljana
institut8.marec@gmail.com

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR	
Prejeto:	31-05-2023
Šifra:	005-03/23-18/4
Povezava:	801-01/23-9/4
EPA:	EU:
Sign. zn.:	005-03/23-20/3
Kratka:	801-01/23-10/3

Ljubljana, 30. maj 2023

Državni zbor Republike Slovenije
Urška Klakočar Zupančič, predsednica
Šubičeva ulica 4
1102 Ljubljana

Zadeva: Pobuda volivcem in volilkam za vložitev predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja

Spoštovani,

na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije ter na podlagi 58. in 59. člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) vas obveščamo o pobudi volivcem za začetek postopka spremembe in dopolnitve Zakona o varstvu okolja, ki vam ga posredujemo v prilogi. Pozivamo vas, da kot prvi dan zbiranja podpore volivcev in volivk pobudi za vložitev zakona določite ponedeljek, 5. junij 2023.

Z lepimi pozdravi,

Bogomir Bavdaz,
predsednik društva
Eko Anhovo
Bogomir Bavdaz

Nika Kovač, direktorica
Inštituta 8. marec

NIKA KOVAČ
Digitally signed by NIKA KOVAČ
Date: 2023.05.30 19:34:45 +02'00'

Priloga:

- **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja.**

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU OKOLJA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Republika Slovenija je določbe Direktive 2010/72/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (prenova) v svoj pravni red prenesla z Uredbo o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov (Uradni list RS, št. 8/16, 116/21 in 44/22 – ZVO-2) in Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10).

Trenutno veljavna uredba in zakon sta v slovenski pravni red prinesla zgolj minimalna določila direktive. Pri določanju mejnih vrednosti zakonodaja sledi najvišjim dovoljenim mejnim vrednostim emisij snovi v zraku. Republika Slovenija ni izkoristila možnosti, da najvišje dovoljene mejne vrednosti določi strožje z namenom zaščite zdravja ljudi. Ključna težava je, da so za naprave za sosežig odpadkov, t. i. sosežigalnice, določeni milejši standardi kot za sežigalnice. Pojavljajo se razlike med različnimi vrstami onesnaževalcev glede na dovoljene mejne vrednosti, kar vodi v diskriminacijo med prebivalci in prebivalkami Republike Slovenije. Prebivalci, ki živijo v bližini določenih naprav za sosežig, so izpostavljeni precej višjim emisijam nevarnih snovi kot prebivalci v bližini sežigalnic. S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona se te razlike odpravljajo in standardi naprav za sosežig odpadkov se izenačujejo s standardi za sežigalnice.

Sežiganje odpadkov je način zmanjševanja količine odpadkov in hkratne proizvodnje (električne, toplotne) energije od sežigu odpadkov. Odpadki torej predstavljajo nov energent, ki ga uporabnik ne plačuje, ampak je zanj plačan. Cementarne in energetska podjetja s sežiganjem odpadkov znižajo stroške obratovanja in povečujejo prihodke ter dobičke.

Ob sežigu odpadkov se v zrak sproščajo nevarne snovi, ki škodujejo okolju in zdravju ljudi ter živali. Nevarne snovi se sproščajo tudi v prst in vodo v okolici odlagališč pepela. Nevarne snovi v dimu se postopoma usedejo na prst in tudi na morebitne vrtnine ter ostalo hrano, ki se prideluje v bližini sežigalnic in sosežigalnic. Ta dim se lahko razširi tudi nekaj deset kilometrov daleč. Z onesnaževanjem okolice torej lahko pride do vnosa strupenih snovi v telo. Poleg tega lahko pepel iz sežigalnic in sosežigalnic pride tudi v bližnje površinske in podzemne vode. Koncentracije strupenih snovi v pepelu iz sežigalnic in sosežigalnic so nekajkrat višje kot v drugi sežgani snovi. Težke kovine na primer vsebujejo tudi fini elektrofiltrski pepel, ki nastane ob sežiganju komunalnih odpadkov. Elektrofiltrski pepel je uvrščen med nevarne odpadke.

Zaradi nevarnosti za zdravje okolja in ljudi ter živali na območju sežigalnic in naprav za sosežig morajo biti omejitve emisij jasno določene in enake za vse. Namen omejevanja emisij je varovanje okolja in zdravja ljudi ter živali. Ko se v obratu izvaja sosežig in ne sežig, to ne pomeni, da so okolje, ljudje in živali manj izpostavljeni nevarnim snovem. Zaradi pravil, ki omogočajo višje mejne vrednosti emisij sosežigalnicam, so okolje in ljudje v bližini sežigalnic še veliko bolj izpostavljeni strupenim snovem. Republika Slovenija mora na podlagi pravnega reda vsem prebivalkam in prebivalcem zagotavljati enako pravno varnost (2. člen Ustave) in s tem tudi vsem enako realizacijo pravice do zdravega življenjskega okolja iz 72. člena Ustave Republike Slovenije, kot tudi pravico do pitne vode iz 70.a člena Ustave Republike Slovenija.

Sedanja ureditev nesmiselno različno obravnava sežigalnice in naprave za sosežig. Za naprave za sosežig veljajo milejši pogoji glede emisij kot za sežigalnice. Posledica te ureditve, ki sosežigalnice za ceno ekološkega in zdravstvenega dumpinga postavlja v privilegiran položaj glede na sežigalnice, je, da se v Sloveniji velika večina odpadkov sežge v napravah za sosežig in ne v sežigalnicah, kot bi to pričakovali.

Rezultat je veliko večja količina izpuščenih škodljivih emisij v ozračje, kar pomembno negativno vpliva na kakovost zraka, vode, ohranjanje okolja in na zdravje ljudi ter živali.

Konkretno imajo naprave za sosežig odpadkov, kot je cementarna Salonit Anhovo, dovoljene višje mejne vrednosti emisij nekaterih zdravju škodljivih snovi v zrak v primerjavi s specializiranimi sežigalnicami odpadkov, kot je sežigalnica Toplarna Celje. Mejne vrednosti za sosežigalnice v primerjavi s sežigalnicami so dovoljene v višjih razmerjih: sosežigalnicam so dovoljene 3-krat višje mejne vrednosti celotnega prahu in 2,5-krat višje mejne vrednosti dušikovih oksidov. V primeru ogljikovega monoksida (CO) za sosežigalnice mejne vrednosti sploh niso določene. Polurne koncentracije v izpustih cementarne Salonit Anhovo večkrat presegajo 1000 mg/m³, medtem ko je za sežigalnice mejna polurna vrednost postavljena 10-krat nižje, pri 100 mg/m³. Pomembno je opozoriti, da je volumski pretok dimnih plinov v cementarnah veliko večji kot v specializiranih sežigalnicah odpadkov. Cementarna Salonit Anhovo ima maksimalni volumski pretok 20-krat večji kot sežigalnica v Celju. To pomeni, da so prebivalci v bližini sosežigalnic izpostavljeni večjim celokupnim izpustom nevarnih snovi v zrak, kar ima lahko hude negativne posledice za tla, vode in okolje ter večje škodljive vplive v primerjavi z vplivi na prebivalce v bližini sežigalnic.

Eden od poglavitnih okoljskih problemov v Sloveniji v tem trenutku so količine emisij in nadzor nad emisijami v napravah za sosežig in predvsem nižji standardi za naprave za sosežig. Za različne snovi so določene različne mejne vrednosti in različne frekvence monitoringa. Za naprave za sosežig odpadkov so določene le dnevne mejne vrednosti. Za sežigalnice veljajo strožja pravila in morajo biti emisije znotraj mejnih vrednosti na vsake pol ure in v skupnem dnevnem povprečju. Za sosežigalnice pa se izračuna zgolj dnevno povprečje, tako se lahko zgodi, da pride do večurnega bistvenega preseganja mejnih vrednosti emisij.

Emisije iz sežigalnic in naprav za sosežig so nevarne za okolje in zdravje okoliških prebivalcev in prebivalcev, vendar je teh v primeru sežigalnic bistveno manj.

Prebivalke in prebivalci Kanala ob Soči, kjer se nahaja cementarna Salonit Anhovo, so bili do leta 1996 izpostavljeni azbestu, kar je uničilo okolje na tem območju. Poleg tega je vodilo v epidemijo raka mezotelioma. Ljudje so in še umirajo dolgo po tem, ko je prišlo do prepovedi uporabe azbesta v tovarni. Na tem območju se v okolje še vedno izpušča več strupenih snovi. Zaradi industrije je že večkrat prišlo do onesnaženja pitne vode. Zdravniška stroka že leta opozarja na problematiko sežiga in sosežiga odpadkov in njen vpliv na zdravje ljudi. Leta 2022 so zdravniki ponovno opozorili na dejstvo, da se pri sežiganju in sosežiganju odpadkov v zrak sproščajo številne strupene snovi, ki škodujejo nosečnicam, razvoju otrok ter povzročajo številne bolezni in prezgodnje smrti. Onesnaževanje okolja v Soški dolini se kljub sprejemanju nove uredbe o sežiganju odpadkov ni ustavilo. Z Uredbama iz let 2016 in 2021 namreč niso ustrezno omejili mejnih vrednosti količine emisij na napravah za sosežig. Predvsem so zagotovili sledenje Evropskim direktivam, niso pa izkoristili možnosti za strožje predpise, s katerimi bi zagotovili vsem prebivalkam in prebivalcem zdravo življenjsko okolje.

Sosežigalnica kuri odpadke in tako v zrak sprošča trde delce PM10 in PM2,5, ultrafine delce, dušikove okside, žveplov dioksid, klorovodikovo in fluorovodikovo kislino, dioksine in furane, benzen, policiklične aromatske ogljikovodike, živo srebro, težke kovine in radioaktivne izotope. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) benzen uvršča med rakotvorne spojine prve nevarnostne skupine, pri katerih ni varne meje izpostavljenosti. Dolina, ki je pred dvema desetletjema uspela ustaviti uporabo azbesta, je tako še vedno izpostavljena strupenim spojinam, ki uničujejo zdravje ljudi in so povezane z večjo pojavnostjo raka. V besedah izredne profesorice doktorice Metode Dodič Fikfak, dr. med, ki že več desetletji opozarja na pritiske na zdravje prebivalcev in prebivalcev Kanala ob Soči: »Tisto, kar predlagamo, apeliramo, je, da se dodatno ne onesnažuje okolja, ki je že onesnaženo (pa čeprav bi šlo zgolj le za potencialne polutante), ker bodo najhujše posledice nosili ljudje. Teh škodljivih posledic ne vidimo takoj, to vidimo lahko morda šele

čez 20, 30, 40 let. Tudi če onesnaževanje ni več tako veliko, kot je bilo pri azbestu, se je treba zavedati, da ljudje dobivajo male doze in te se seštevajo. To, da imamo 100-letno onesnaževanje doline z največjim karcinogenom, kar jih poznamo, in dovolimo dodatno onesnaževanje s težkimi kovinami, s pahi, s sosežigom, ki ima dovoljeno dvakrat večjo vrednost, kot jo imajo sežigalnice - lahko samo obnemiš, ker to pomeni, da gre za osnovno nespoštovanje človeka, jaz kot zdravnik to razumem tako. Vsak, ki misli, da posledic ne bo, si zatiska oči. Sklicevanje na standarde ni opravičljivo. Razumem, da se industrija mora sklicevati na standarde. Vendar pa apeliramo na državo kot na postavljalce teh standardov, da so nam poleg standardov - še bolj pomembna človekova življenja.«

Pri zdravniški zbornici je izr. prof. dr. Miran Brvar, dr. med., vodja Centra za klinično toksikologijo in farmakologijo v UKC Ljubljana opozoril, da je nujno, da se v nastajajočo uredbo o sežiganju odpadkov zapiše čim nižje dovoljene mejne vrednosti izpustov. Dodatno je opozoril, da je nesprejemljivo, da imajo sosežigalnice oziroma cementarne dovoljenja za višje mejne vrednosti izpustov strupenih snovi v ozračje, kot veljajo za sežigalnice.

Poleg samega neposrednega vpliva, ki ga imajo strupeni plini na zdravje ljudi, je zaradi v zrak izpuščenih delcev ogrožena in kontaminirana tudi prehrana za prebivalce okoli sosežigalnic. Tudi kontaminacija hrane in zaužitje polutantov iz sežigalnic in sosežigalnic predstavlja pomembno tveganje za delavce, bližnje in bolj oddaljene prebivalce. Številne raziskave starejše sežigalnice povezujejo z nekaterimi raki, reproduktivnimi težavami in drugimi boleznimi. Iz literature je znano, da ni dovolj dokazov, da bi trdili, da je katerakoli sežigalnica ali sosežigalnica varna. Lokalno prebivalstvo je zato upravičeno zaskrbljeno glede delovanja že aktivnih sežigalnic in sosežigalnic, pri izgradnji novih pa je nujno poslušati njihovo mnenje.

Naprave za sosežig negativno vplivajo na okolje in na zdravje ljudi, ki živijo v njihovi neposredni bližini. Trenutni zakon in uredbe omogočajo dvojne standarde in napravam za sosežig omogočajo kurjenje ogromnih količin odpadkov pod nižjimi standardi. To vodi v uničevanje okolja na že tako degradiranih območjih in še dodatno prizadene lokalne prebivalce in prebivalke, ki živijo blizu sosežigalnic. S predlogom zakona se želi ukiniti dvojne standarde in tako najbolj izpostavljenim prebivalkam in prebivalcem omogočiti pravico do čistega zdravega življenjskega okolja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti enako raven zaščite okolja in zdravja ljudi v okolici sežigalnic in naprav za sosežig z izenačitvijo standardov naprav za sosežig s standardi za sežigalnice. S tem bi se zmanjšalo onesnaževanje okolja ter zaščitilo zdravje prebivalcev in prebivalk v okolici naprav za sosežig.

Cilj zakona je prav tako izboljšati obratovalni monitoring za zdravje ljudi in okolje škodljivih emisij ter zagotoviti ustrezen nadzor nad delovanjem tehnoloških procesov pri povzročiteljih obremenitve.

Cilj zakona je tudi spodbujanje ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov ter zmanjšanje toplogrednih plinov, prilagajanje na podnebne spremembe in vzpodbujanje novih gospodarskih praks, ki imajo nevtralen učinek na okolje, naravo in zdravje ljudi, z uvedbo okoljske dajatve za sosežig.

2.2 Načela

Predlog zakona sledi ustavnemu načelu pravne države (2. člen Ustave), ki zahteva enako obravnavo prebivalk in prebivalcev na vsem območju države, ter udejanja ustavno pravico do zdravega življenjskega

okolja (72. člen Ustave), za kar je država dolžna skrbeti s sprejemom ustrezne zakonodaje, v kateri določi pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti.

Predlog zakona prav tako sledi previdnostnemu načelu kot temeljnemu načelu evropske in slovenske okoljske politike. Previdnostno načelo nalaga, da se politika ali ukrep ne sme izvajati, če obstaja možnost, da bi lahko povzročil škodo javnosti ali okolju in če o zadevnem vprašanju, politiki ali ukrepu še ni nobenega znanstvenega soglasja. Prav tako nalaga, da je uvajanje novih tehnologij, proizvodnih postopkov in proizvodov ali izvedba drugih posegov v okolje dopustna le, če ob upoštevanju stanja znanosti in tehnike ter možnih varstvenih ukrepov ni pričakovati nepredvidljivih škodljivih učinkov na okolje ali zdravje ljudi. O škodljivih vplivih nižjih okoljskih standardov za naprave za sosežig, kot veljajo za sežigalnice, ne obstaja zgolj dvom o ustreznosti take ureditve, ampak obstaja praktični konsenz zdravstvene in okoljske stroke, da je taka ureditev škodljiva, kar zahteva takojšnje ukrepanje.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitna rešitev predloga zakona je vzpostavitev enake obravnave naprav za sosežig odpadkov s sežigalnicami odpadkov v zvezi z emisijami, v pravih ravnanja pri opravljanju dejavnosti in v potrošnji v zvezi z mejnimi vrednostmi emisij snovi v zrak in obratovalnim monitoringom emisij v zrak ter v pravih nastajanju in ravnanju z odpadki. S tem se bo odpravilo okoljsko nepravilno razlikovanje med prebivalci in prebivalkami, ki živijo ob sežigalnicah in napravah za sosežig ter tistimi, ki ne živijo blizu katere od omenjenih naprav. Ključno je, da se zagotovi enako udeležanje pravice do zdravega življenjskega okolja. Zmanjšale se bodo emisije škodljivih snovi v zrak iz naprav za sosežig, s čimer se bo izboljšala kakovost zraka, tal in vode ter zdravstvena stanje okoliškega prebivalstva.

Predlog zakona uvaja okoljsko dajatev za sosežig. Z okoljsko dajatvijo zbrana sredstva se bodo razdelila na način, da bo 50 % sredstev prejela občina, v kateri se nahaja naprava za sosežig, 25 % v enakomernih deležih občine, ki mejijo na občino, v kateri se nahaja naprava za sosežig, in 25 % državni proračun. Iz tega naslova zbrana sredstva se bodo morala v 50 % namensko porabiti za preprečevanje nastajanja odpadkov ter v 50 % za zmanjšanje toplogrednih plinov, prilagajanje na podnebne spremembe in vzpodbujanje novih gospodarskih praks, ki imajo nevtralen učinek na okolje, naravo in zdravje ljudi.

Predlog zakona podrobneje določa obratovalni monitoring. Uvaja se določba, da se na vseh večjih izpustih naprave izvaja enak obratovalni monitoring kot na glavnem izpustu. Kot večji izpusti so opredeljeni izpusti, ki imajo največji prostorninski pretok odpadnih plinov večji kot 100.000 m³/h. Dopolnitev se predlaga, ker je nadzor nad tako velikimi izpusti z vidika sorazmernosti in možnega negativnega vpliva izpustov na okolje in zdravje ljudi nujen.

Predlaga se povečanje frekvence poročanja o obratovalnem monitoringu iz letne v mesečno, kar je nujno z vidika ustreznega nadzora in preglednosti delovanja onesnaževalca. Prav tako se predlaga podrobnejša določitev načina poročanja podatkov o obratovalnem monitoringu občini, na območju katere obratuje povzročitelj obremenitve, predlaga se, da se podatki občini posredujejo v isti obliki in na isti način, kot se sporočajo ministrstvu. Podrobnejša določitev je nujna z vidika transparentnosti in varovanja zdravja ljudi in preprečevanja prekomernega onesnaževanja okolja, saj v praksi prihaja do neustreznega poročanja. Obstajajo primeri, kjer občini niso dostopni vsi oz. celoviti podatki, iz katerih bi lahko ugotavljala dejansko stanje.

Predlog zakona prekvalificira kršitve pri zagotavljanju obratovalnega monitoringa iz lažjega prekrška v prekršek ter ga na novo opredeli na način, da kot prekršek šteje, če povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa, če ne upošteva pogojev za obratovalni monitoring ali ne sporoča podatkov

obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat mesečno ali ne objavlja podatkov trajnih meritev v živo na svoji spletni strani (prvi, tretji in četrti odstavek 150. člena ZVO-2).

3. PRILAGOJENOST UREDITVE PRAVU EU IN PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

3.1 Prilagojenost ureditve pravnemu redu Evropske unije

Predlog zakona je usklajen z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L št. 334 z dne 17. 12.-2010, str. 17).

V skladu s 193. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ta direktiva državam članicam ne preprečuje ohranitve ali uvedbe strožjih varstvenih ukrepov, na primer zahtev v zvezi z emisijami toplogrednih plinov, če so takšni ukrepi združljivi s Pogodbama in je o njih Komisija uradno obveščena.

3.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Nemčija je direktivo implementirala v več obstoječih predpisov, tako v zakonske kot podzakonske akte. Nemčija ima strožje določeno višino mejnih vrednosti izpustov NOx v zrak, in sicer za cementarne s sosežigom je dnevna mejna vrednost 200 mg/m³, za sežigalnice pa 150 mg/m³. V Sloveniji so te mejne vrednosti 500 mg/m³ in 200 mg/m³.

Cementarne, ki sosežigajo odpadke, morajo živo srebro meriti v okviru trajnega monitoringa. Pri tem imajo dnevno omejitev 0,03 mg/m³. Določeno imajo pa tudi letno povprečje, česar slovenska zakonodaja ne določa. Programi monitoringa so najbolj konkretni in specifični del ureditve. Naštevajo naprave na določenem teritoriju, glede katerih je obvezen monitoring, in določajo specifične zahteve za monitoring ter pogostnost za vsako napravo posebej.

Avstrija

Avstrija je prenesla direktivo v Zakon o ravnanju z odpadki in v odlok o sežigalnicah odpadkov. Mejne vrednosti so prenesli iz direktive.

Dolžnost stalnega spremljanja emisij je določena s predpisi in podrobneje opredeljena v okoljevarstvenem dovoljenju (OVD). Številni pravilniki določajo podrobnejšo vsebino obratovalnega monitoringa, vrste emisij, ki jih je treba spremljati, merilna mesta, metode, način in pogostost poročanja. Monitoring večinoma izvajajo uradni ali zunanji eksperti, ki jih najame upravljavec ali pristojni organ. Pristojni organ preverja predvsem popolnost in verodostojnost poročil upravljavcev. Okoljski nadzor (inšpekcije), redni ali izredni, pretežno izvaja organ, pristojen za izdajo OVD. V praksi pa sam inšpekcijski pregled izvedejo uradni ali zunanji eksperti. Če meritve niso skladne z OVD, je upravljavec dolžan, da poroča o tem in izvede vse potrebne ukrepe za uskladitev.

Hrvaška

Hrvaška je direktivo EU prenesla v Zakon o varstvu okolja in Zakon o varstvu zraka. Uredba o mejnih vrednostih emisij v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanje, monitoring in vrednotenje emisij, način in roki za posredovanje poročil o meritvah Hrvaški agenciji za okolje in naravo, načine obveščanje javnosti, načine poročanja pristojnim organom EU in mejo dovoljene prekoračitve mejne vrednosti emisij za določeno obdobje.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocenjujemo, da se bodo s spremembo zakona, ki predvideva uvedbo okoljske dajatve za sosežig odpadkov, prihodki državnega proračuna v letu 2024 povečali. Ocena višine povečanja prihodkov državnega proračuna ni mogoča, saj je dejavnikov, ki jih lahko pri določitvi višine okoljske dajatve upošteva uredba, veliko.

Ocenjujemo, da bo predlog zakona v letu 2024 povečal prihodke lokalnih samoupravnih skupnosti. Ocena povečanja prihodkov občinskih proračunov zaradi enakih razlogov kot pri oceni učinkov na državni proračun ni mogoča.

Drugih posledic za državni proračun in za druga javna finančna sredstva od navedenih predlog nima.

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Predlog zakona bo imel pozitivne posledice za degradirana okolja in zdravje ljudi, ki živijo v bližini naprav za sosežig.

6. RAZLOG ZA SPREJEM ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Ker gre za manj zahtevne spremembe zakona, predlagamo obravnavo po skrajšanem postopku.

7. PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA, KI BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Kot predstavniki predlagatelja bodo pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- Mateja Sattler,
- Bogomir Bavdaž,
- Manuela Korečič,
- dr. Zarja Muršič.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10) se v 18. členu v drugem odstavku v prvem stavku pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »pri čemer se naprave za sosežig odpadkov glede vseh elementov po tem odstavku obravnavajo enako kot sežigalnice odpadkov.«.

V tretjem odstavku se doda nov, tretji stavek, ki se glasi: »Vlada glede vseh zahtev po tem odstavku naprave za sosežig odpadkov uredi enako kot sežigalnice odpadkov.«.

2. člen

V 21. členu se v tretjem odstavku v napovednem stavku za vejico doda besedilo »pri čemer naprave za sosežig odpadkov v zvezi z mejnimi vrednostmi emisij snovi v zrak in obratovalnim monitoringom emisij v zrak obravnava enako kot sežigalnice odpadkov,«.

3. člen

V 24. členu se v šestem odstavku v napovednem stavku za besedilom »in ukrepe,« doda besedilo »pri čemer naprave za sosežig odpadkov obravnava enako kot sežigalnice odpadkov,«.

4. člen

V 150. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ne glede na drugi odstavek 18. člena tega zakona in sedmi odstavek tega člena, se:

obratovalni monitoring izvajajo tudi na vseh večjih izpustih v vsaj takem obsegu, kot se izvaja na glavnem izpustu in

za večje izpuste štejejo izpusti, ki imajo največji prostorninski pretok odpadnih plinov večji kot 100.000 m³/h.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se:

beseda »letno« nadomesti z besedo »mesečno«;

za besedo »in« doda besedilo »v isti obliki ter in na isti način tudi«; in

pika nadomesti z vejico in doda besedilo »podatke, ki jih pridobi na podlagi trajnih meritev, pa v živo objavljati na svojem spletnem mestu.«.

Za dosedanjim tretjim odstavkom, ki postane četrti odstavek, se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ministrstvo podatke iz prejšnjega odstavka, ki jih prejme od povzročitelja obremenitve, sproti objavlja na osrednjem spletnem mestu državne uprave.«.

Sedmi odstavek se črta.

Dosedanji četrti, peti, šesti in osmi odstavek postanejo šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek.

5. člen

V 172. členu se v tretjem odstavku pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »pri čemer se okoljska dajatev brez izjem plačuje za naprave za sosežig odpadkov.«.

6. člen

V 173. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek, se okoljske dajatve za naprave za sosežig odpadkov delijo med državo in občinami tako, da 25 % sredstev pripade državi, 50 % občini, v kateri se nahaja naprava za sosežig odpadkov, in 25 % v enakih deležih občinam, ki mejijo na občino, v kateri se nahaja naprava za sosežig odpadkov. Država in občine 50% sredstev namenijo ukrepom za preprečevanje nastajanja odpadkov in 50 % sredstev za naložbe v zmanjšanje toplogrednih plinov, prilagajanje na podnebne spremembe in vzpodbujanje novih gospodarskih praks, ki imajo nevtralen učinek na okolje, naravo in zdravje ljudi.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

7. člen

V 260. členu se v prvem odstavku za 52. točko doda nova 53. točka, ki se glasi:

»53. kot povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa ali ne upošteva pogojev za obratovalni monitoring ali ne sporoča podatkov obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat mesečno ali ne objavlja podatkov trajnih meritev v živo na svoji spletni strani (prvi, tretji in četrti odstavek 150. člena);«

Dosedanje 53. do 66. točka postanejo 54. do 67. točka.

8. člen

V 261. členu se v prvem odstavku:

- 3. točka črta;
- v dosedanji 4. točki, ki postane 3. točka, beseda »peti« nadomesti z besedo »sedmi«;
- dosedanja 5. točka postane 4. točka.

PREHODNE IN KONČNI DOLOČBI

9. člen

(uskladitev predpisa vlade)

Vlada uskladi Uredbo o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov (Uradni list RS, št. 8/16, 116/21 in 44/22 – ZVO-2) s tem zakonom v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

10. člen

(predpis vlade)

Vlada izda uredbo o okoljski dajatvi, ki se nanaša na naprave za sosežig odpadkov iz dopolnjenega tretjega odstavka 172. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

11. člen

(začetek izvajanja spremenjenega obratovalnega monitoringa)

Povzročitelj obremenitve okolja začne izvajati obratovalni monitoring v skladu s pogoji iz novega tretjega odstavka 150. člena zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

12. člen

(obstoječa okoljevarstvena dovoljenja)

Ministrstvo, pristojno za okolje, za naprave za sosežig odpadkov, ki bodo obratovale in imele pravnomočno okoljevarstveno dovoljenje ob uveljavitvi usklajene uredbe iz 9. člena tega zakona, preveri to dovoljenje in ga z njeno vsebino uskladi v roku šestih mesecev od njene uveljavitve.

Upravitelj naprave za sosežig odpadkov uskladi obratovanje z okoljevarstvenim dovoljenjem iz prejšnjega odstavka v štirih letih od njegove pravnomočnosti.

13. člen

(začetek uporabe okoljske dajatve)

Novi četrti odstavek 173. člena zakona se začne uporabljati 1. januarja leta, ki sledi letu uveljavitve uredbe iz 10. člena tega zakona.

14. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-1O) se v 18. členu, ki določa splošna obvezna ravnanja glede emisij, prvi stavek drugega odstavka, ki določa, da Vlada Republike Slovenije določi mejne vrednosti emisije, ki pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti ne smejo biti presežene, stopnje zmanjševanja onesnaževanja okolja in s tem povezane enakovredne parametre ter tehnične ukrepe, pa tudi možne učinke celotne in skupne obremenitve okolja, zavezance za zagotavljanje izvajanja obratovalnega monitoringa iz 150. člena tega zakona in njegov obseg ter podrobnejšo določitev večje spremembe naprave, dopolni z določbo, da se pri tem naprave za sosežig odpadkov glede vseh elementov po drugem odstavka 18. člena ZVO-2 obravnavajo enako kot sežigalnice odpadkov.

Prav tako se tretji odstavek, ki določa, da Vlada predpiše naprave in dejavnosti, katerih upravljavci morajo pridobiti okoljevarstveno dovoljenje v skladu s tem zakonom, podrobnejšo vsebino vloge za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in podrobnejšo vsebino okoljevarstvenega dovoljenja in da Vlada predpiše tudi rok, do katerega mora upravljavec obstoječe naprave vložiti vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, ter rok, do katerega mora upravljavec obstoječe naprave njeno obratovanje uskladiti z zahtevami, predpisanimi na podlagi prejšnjega odstavka, dopolni z novim tretjim stavkom, ki določa, da Vlada glede vseh zahtev po tem odstavku naprave za sosežig odpadkov uredi enako kot sežigalnice odpadkov.

Z navedenima dopolnitvama 18. člena ZVO-2 se udejanja temeljni namen zakona, izenačevanje standardov naprav za sosežig z standardi za sežigalnice na področju emisij.

K 2. členu:

V 21. členu ZVO-2, ki določa pravila ravnanja pri opravljanju dejavnosti in v potrošnji, se v tretjem odstavku napovedni stavek, ki določa, da prepovedi, omejitve in druga pravila ravnanja pri opravljanju dejavnosti ali v potrošnji iz prvega in drugega odstavka 21. člena ZVO-2 predpiše Vlada, dopolni z določbo, da se pri tem naprave za sosežig odpadkov v zvezi z mejnimi vrednostmi emisij snovi v zrak in obratovalnim monitoringom emisij v zrak obravnava enako kot sežigalnice odpadkov. S to dopolnitvijo se udejanja temeljni namen zakona, izenačevanje standardov naprav za sosežig s standardi za sežigalnice na področju mejnih vrednosti emisij snovi v zrak in obratovalnega monitoringa emisij v zrak.

K 3. členu:

V 24. členu ZVO-2, ki določa pravila pri nastajanju in ravnanju z odpadki, se v šestem odstavku napovedni stavek, ki določa, da vlada ob upoštevanju prvega odstavka 23. člena ZVO-2 predpiše pravila ravnanja z odpadki, naloge in ukrepe, dopolni z določbo, da pri predpisovanju pravil naprave za sosežig odpadkov obravnava enako kot sežigalnice odpadkov. S to dopolnitvijo se udejanja temeljni namen zakona, izenačevanje standardov naprav za sosežig s standardi za sežigalnice na področju nastajanja in ravnanja z odpadki.

K 4. členu:

V 150. členu ZVO-2, ki določa obratovalni monitoring, se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki opredeljuje izjemo od drugega odstavka 18. člena ZVO-2 in sedmega odstavka 150. člena ZVO-2, da se obratovalni monitoring izvaja tudi na vseh večjih izpustih v vsaj takem obsegu, kot se izvaja na glavnem

izpustu. Kot večji izpusti so opredeljeni izpusti, ki imajo največji prostorninski pretok odpadnih plinov večji kot 100.000 m³/h. Dopolnitev se predlaga, ker je nadzor nad tako velikimi izpusti z vidika sorazmernosti in možnega negativnega vpliva izpustov na okolje in zdravje ljudi nujen. Tudi pri majhnih koncentracijah ali le občasnih povečanjih se lahko pri tako velikih pretokih skupno v zrak izpusti velike količine snovi, zato je pomembno, da se tudi na teh izpustih izvaja trajne meritve in obratovalni monitoring.

Prav tako se predlaga spremembe in dopolnitve dosedanjega tretjega odstavka, ki postane četrti odstavek. Predlaga se povečanje frekvence poročanja o obratovalnem monitoringu iz letne v mesečno, kar je nujno z vidika ustreznega nadzora in preglednosti delovanja onesnaževalca. Prav tako se predlaga podrobnejša določitev načina poročanja podatkov o obratovalnem monitoringu občini, na območju katere obratuje povzročitelj obremenitve, predlaga se, da se podatki občini posredujejo v isti obliki in na isti način, kot se sporočajo ministrstvu. Podrobnejša določitev je nujna z vidika transparentnosti in varovanja zdravja ljudi in preprečevanja prekomernega onesnaževanja okolja, saj v praksi prihaja do neustreznega poročanja ali pa celo neporočanja občini. Obstajajo primeri, kjer občini niso dostopni vsi oz. celoviti podatki, iz katerih bi lahko ugotavljali dejansko stanje. V praksi se občani obračajo z vprašanji glede naprave na občino, v kateri le-ta deluje, ker pa občina nima ustreznih podatkov, se mora obračati na pristojno ministrstvo.

Prav tako se za dosedanjim tretjim odstavkom, ki postane četrti odstavek, predlaga nov peti odstavek, ki ministrstvu nalaga, da podatke iz četrtega odstavka, ki jih prejme od povzročitelja obremenitve, sproti objavlja na osrednjem spletnem mestu državne uprave in na ta način zagotavlja sprotno obveščanje javnosti. V povezavi s tem se črta sedmi odstavek, ki ni več potreben.

Odstavki člena se zaradi sprememb in dopolnitev ustrezno preštevilčijo: dosedanji četrti, peti, šesti in osmi odstavek postanejo šesti, sedmi, osmi in deveti odstavek.

K 5. členu:

Predlaga se dopolnitev 172. člena ZVO-2, ki opredeljuje okoljske dajatve za onesnaževanje okolja. S predlagano spremembo se tretji odstavek dopolnjuje z zapisom, da se okoljska dajatev brez izjem plačuje za naprave za sosežig odpadkov. To v praksi pomeni, da bo morala biti uvedena okoljska dajatev za naprave za sosežig odpadkov, ki je trenutno, kljub za zdravje in okolje škodljivim proizvodnim praksam sosežigalnic, ni.

K 6. členu:

V 173. členu ZVO-2, ki določa oprostitve, vračilo, zmanjšanje ali odstopitev okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja, se predlaga dopolnitev z novim četrnim odstavkom, ki določa izjemo od tretjega odstavka tega člena in določa, da se okoljske dajatve za sosežig odpadkov delijo med državo in občinami tako, da 25 % sredstev pripade državi, 50 % občini, v kateri se nahaja naprava za sosežig odpadkov, in 25 % v enakih deležih občinam, ki mejijo na občino, v kateri se nahaja naprava za sosežig odpadkov. Prav tako novi četrti odstavek določa, da država in občine z okoljsko dajatvijo za sosežig odpadkov zbrana sredstva v 50 % namenijo ukrepom za preprečevanje nastajanja odpadkov in v 50 % za naložbe v zmanjšanje toplogrednih plinov, prilagajanje na podnebne spremembe in vzpodbujanje novih gospodarskih praks, ki imajo nevtralen učinek na okolje, naravo in zdravje ljudi. Dosedanji četrti odstavek se zaradi dopolnitve ustrezno preštevilči.

K 7. členu:

S predlaganim členom se med prekrške v 260. členu ZVO-2 kot nova, 53. točka, dodaja primere, ko pravna oseba kot povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa ali ne upošteva pogojev za obratovalni monitoring ali ne sporoča podatkov obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat mesečno ali ne objavlja podatkov trajnih meritev v živo na svoji spletni strani. Spremembo se predlaga, saj neizvajanje obratovalnega monitoringa oz. nezagotavljanje podatkov o obratovalnem monitoringu predstavljata kršitev ključnega mehanizma za nadzor nad emisijami in delovanjem naprav ter posledično kršitev ključnega mehanizma za zagotavljanje zdravja ljudi in neonesnaženosti okolja, zato takih dejanj ni smiselno klasificirati kot lažji prekršek. Vključitev neupoštevanja pogojev za obratovalni monitoring naprav za sosežig med prekrške predstavlja izjemo od lažjega prekrška iz 261. člena ZVO-2 o kršitvi metodologije monitoringa, kot jo predpiše minister. Takšno razlikovanje je utemeljeno in sorazmerno, saj je spoštovanje zahtev, ki se nanašajo na posamezno lokacijo opravljanja monitoringa, bistvenega pomena za verodostojne rezultate monitoringa kot podlage za nadzor nad potencialnim onesnaževanjem povzročitelja obremenitve. Zaradi nove, 53. točke, se ostale točke ustrezno preštevilčijo.

K 8. členu:

Predlagane spremembe 261. člena ZVO-2, ki določa lažje prekrške, so povezane s spremembami iz 7. člena tega zakona. Predlaga se črtanje 3. točke, ki kot lažji prekršek sankcionira dejanja, ko pravna oseba kot povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa ali ne sporoča podatkov obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat letno. Črtana točka je bila namreč s 7. členom tega zakona v spremenjeni in dopoljeni obliki prenesena med prekrške v 260. člen ZVO-2. Člen določa tudi ustrezno preštevilčenje točk zaradi črtanja 3. točke.

K 9. členu:

Ta člen nalaga vladi, da Uredbo o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov (Uradni list RS, št. 8/16, 116/21 in 44/22 – ZVO-2) uskladi s tem zakonom v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

K 10. členu:

Ta člen določa, da vlada izda uredbo o okoljski dajatvi, ki se nanaša na naprave za sosežig odpadkov iz dopoljenega tretjega odstavka 172. člena zakona (5. člen novele) v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

K 11. členu:

Ta člen določa, da začnejo povzročitelji obremenitve okolja izvajati obratovalni monitoring v skladu s pogoji iz novega tretjega odstavka 150. člena zakona (4. člen novele) v enem letu od uveljavitve tega zakona.

K 12. členu:

Ta člen določa, da ministrstvo, pristojno za okolje, za naprave za sosežig odpadkov, ki bodo obratovale in imele pravnomočno okoljevarstveno dovoljenje ob uveljavitvi usklajene uredbe iz 9. člena tega zakona, preveri to dovoljenje in ga z njeno vsebino uskladi v roku šestih mesecev od njene uveljavitve.

Člen določa tudi, da upravljavec naprave za sosežig odpadkov uskladi obratovanje z okoljevarstvenim dovoljenjem iz prvega odstavka tega člena v štirih letih od njegove pravnomočnosti. 4-letni rok za prilagoditev je enak, kot je določen v 120. členu ZVO-2 za upravljavca naprave, ki je dolžen obratovanje

naprave prilagoditi zahtevam novega zaključka o BAT ali posodobljenih zaključkov o BAT v 4 letih od objave.

K 13. členu:

Ta člen določa, da se okoljska dajatev za sosežig, ki se uvaja z novim četrtem odstavkom 173. člena zakona (6. člen novele), začne uporabljati 1. januarja leta, ki sledi letu uveljavitve uredbe iz 10. člena tega zakona.

K 14. členu:

Ta člen določa standardni vacatio legis, zakon se uveljavi petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

18. člen (emisije)

(1) Povzročitelj obremenitve mora izvesti ukrepe, potrebne za preprečevanje in zmanjšanje onesnaževanja, tako da emisije v okolje pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti emisij.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada) določi mejne vrednosti emisije, ki pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti ne smejo biti presežene, stopnje zmanjševanja onesnaževanja okolja in s tem povezane enakovredne parametre ter tehnične ukrepe, pa tudi možne učinke celotne in skupne obremenitve okolja, zavezance za zagotavljanje izvajanja obratovalnega monitoringa iz 150. člena tega zakona in njegov obseg ter podrobnejšo določitev večje spremembe naprave. S temi predpisi ali okoljskimi smernicami se lahko opredeli tudi metode, način in postopek preverjanja skladnosti, priporočene tehnične rešitve in izbrane ravni oziroma razrede proizvodov in materialov. Vlada za naprave in dejavnosti iz 110. člena tega zakona lahko določi podrobnejša pravila za uporabo zaključkov o BAT, pri čemer se dosežena raven varstva okolja ne sme poslabšati, mejne vrednosti emisij in druge zahteve pa so lahko določene tudi strožje, kot jih določajo zaključki o BAT.

(3) Vlada predpiše naprave in dejavnosti, katerih upravljavci morajo pridobiti okoljevarstveno dovoljenje v skladu s tem zakonom, podrobnejšo vsebino vloge za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in podrobnejšo vsebino okoljevarstvenega dovoljenja. Vlada predpiše tudi rok, do katerega mora upravljavec obstoječe naprave vložiti vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, ter rok, do katerega mora upravljavec obstoječe naprave njeno obratovanje uskladiti z zahtevami, predpisanimi na podlagi prejšnjega odstavka.

(4) Vlada lahko predpiše tudi obveznost upravljavca, da ministrstvu napravo ali dejavnost prijavi, pri čemer upravljavcu ni treba pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja, ministrstvo pa jo vpiše v evidence iz 154. člena tega zakona.

(5) Vlada predpiše naprave, za katere proizvajalec ali upravljavec zagotavlja skladnost s predpisanimi mejnimi vrednostmi ali se ta ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo ugotavljanje skladnosti proizvodov, in za katere okoljevarstveno dovoljenje ni potrebno.

(6) Vlada lahko predpiše tudi druge naprave, za katere okoljevarstveno dovoljenje ni potrebno, njihova skladnost s predpisi, ki urejajo emisije, pa se ugotavlja na podlagi strokovne ocene, ki jo zagotovi upravljavec naprave.

(7) Strokovna ocena iz prejšnjega odstavka je sestavni del projektne dokumentacije za izvedbo gradnje, kadar je gradbeno dovoljenje predpisano v skladu z zakonom, ki ureja graditev. Če za napravo, ki odvaja odpadno vodo, gradbeno dovoljenje ni zahtevano, je strokovna ocena sestavni del vloge za pridobitev vodnega soglasja v skladu z zakonom, ki ureja vode.

21. člen

(pravila ravnanja pri opravljanju dejavnosti in v potrošnji)

(1) Povzročitelj obremenitve mora upoštevati prepovedi, omejitve in druga pravila ravnanja pri opravljanju dejavnosti ali v potrošnji, potrebna za preprečevanje in zmanjševanje obremenjevanja okolja.

(2) Proizvajalec proizvodov, za katere velja proizvajalčeva razširjena odgovornost, mora upoštevati prepovedi, omejitve in druga pravila ravnanja pri razvoju, izdelavi, dodelavi, obdelavi, prodaji ali uvozu takih proizvodov v Republiko Slovenijo, ki so potrebna zaradi povečanja možnosti ponovne uporabe proizvodov ali njihovih sestavnih delov ter za preprečevanje nastajanja odpadkov, njihovo recikliranje in drugo predelavo.

(3) Prepovedi, omejitve in druga pravila ravnanja pri opravljanju dejavnosti ali v potrošnji iz prvega in drugega odstavka tega člena predpiše Vlada, nanašajo pa se zlasti na:

1. zmanjševanje porabe snovi in energije;
2. okoljsko primerno zasnovano in razvoj proizvodov;
3. omejevanje vsebnosti nevarnih snovi v materialih, surovinah in proizvodih;
4. trajnostna merila za pripravo materialov, surovin in proizvodov;
5. dajanje storitev ali proizvodov na trg v Republiki Sloveniji;
6. označevanje materialov, surovin in proizvodov ter spremno dokumentacijo za proizvod;
7. vračanje in prevzemanje rabljenih proizvodov;
8. ponovno uporabo proizvodov ali njihovih sestavnih delov ali podaljšanje njihove življenjske dobe;
9. nadomeščanje snovi, materialov, surovin in proizvodov z okolju primernejšimi;
10. prijavo dejavnosti in način prijave;
11. proizvodnjo, prevoz in skladiščenje materialov, surovin in proizvodov;
12. usposobljenost oseb za opravljanje dejavnosti;
13. obveščanje in ozaveščanje potrošnikov;
14. zagotavljanje informacij o materialih in proizvodih zaradi preprečevanja in zmanjševanja obremenjevanja okolja v njihovem celotnem življenjskem krogu;
15. specifikacije za proizvode, storitve ali postopke in ugotavljanje skladnosti z njimi;
16. zahteve, povezane z nadzorom nad okoljsko ustreznostjo proizvodov ali tehnologij pri uvozu;
17. vodenje evidenc o storitvah in proizvodih, danih na trg, ter o materialih, uporabljenih v proizvodnem procesu;
18. poročanje ministrstvu in
19. druga ravnanja, potrebna za preprečevanje in zmanjševanje obremenjevanja okolja.

(4) Vlada v predpisu iz tretjega odstavka tega člena predpiše tudi vrste povzročiteljev obremenitve iz prvega odstavka tega člena in proizvajalcev proizvodov iz drugega odstavka tega člena, za katere veljajo obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(5) Če je predpisana obveznost iz 7. točke tretjega odstavka tega člena, se za njeno izpolnjevanje smiselno uporabljajo določbe 34. do 53. člena tega zakona.

(6) Vlada v predpisu iz tretjega odstavka tega člena predpiše tudi vrste dejavnosti, ki lahko škodljivo vplivajo na okolje in za izvajanje katerih mora povzročitelj obremenitve iz prvega odstavka tega člena pridobiti okoljevarstveno dovoljenje.

(7) Ministrstvo o prijavi ravnanja ali dejavnosti iz 10. točke tretjega odstavka tega člena izda potrdilo in izvajalca vpiše v evidenco iz četrtega odstavka 154. člena tega zakona.

24. člen
(pravila pri nastajanju in ravnanju z odpadki)

(1) Izvirni povzročitelj odpadkov ali drug imetnik odpadkov mora upoštevati vsa pravila ravnanja z odpadki, določena s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pravila iz prejšnjega stavka so določena s ciljem preprečevanja nastajanja odpadkov in zagotavljanja njihove predelave ali odstranjevanja, če predelava odpadkov ni mogoča.

(2) Izvirni povzročitelj odpadkov ali drug imetnik odpadkov mora z odpadki ravnati tako, da je omogočeno nadaljnje ravnanje z njimi v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz prvega odstavka prejšnjega člena in z zahtevami iz drugega odstavka 22. člena tega zakona.

(3) Odpadke je treba predelati. Predelava odpadkov mora biti izvedena v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz prvega odstavka prejšnjega člena in z zahtevami iz drugega odstavka 22. člena tega zakona.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se odpadki lahko odstranijo in ne predelajo, če:

1. stanje tehnike ne omogoča njihove predelave,
2. ni možnosti za nadaljnjo uporabo predelanih odpadkov ali njihovih sestavin,
3. predelava odpadkov bolj obremenjuje okolje ali zdravje ljudi kot njihovo odstranjevanje glede na:
  - a) emisije snovi in energije v zrak, vode ali tla,
  - b) porabo naravnih virov,
  - c) energijo, ki jo je treba uporabiti ali jo je mogoče pridobiti, ali
  - č) vsebnost nevarnih snovi v ostankih odpadkov po njihovi obdelavi, ali
4. so stroški predelave odpadkov nesorazmerno višji od stroškov njihovega odstranjevanja, razen v primeru odstranjevanja odpadkov z odlaganjem.

(5) Odpadke, ki niso predelani v skladu s tretjim odstavkom tega člena, je treba varno odstraniti s postopki, skladnimi z zahtevami iz drugega odstavka 22. člena tega zakona. Drugi postopki odstranjevanja odpadkov imajo prednost pred njihovim odstranjevanjem z odlaganjem.

(6) Vlada ob upoštevanju prvega odstavka 23. člena tega zakona predpiše pravila ravnanja z odpadki, naloge in ukrepe, nanašajo pa se zlasti na:

1. preprečevanje nastajanja odpadkov ter spremljanje in oceno teh pravil, nalog in ukrepov, vključno s preprečevanjem in zmanjševanjem smetenja pri izvajanju PRO;
2. okoljske cilje preprečevanja nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi;
3. doseganje predpisanih okoljskih ciljev iz 2. točke tega odstavka in nadzor njihovega doseganja;
4. pravila ali kriterije za vrednotenje pripisa nevarne lastnosti in pogoje za osebo, ki lahko vrednoti nevarne lastnosti odpadka;
5. izvirnega povzročitelja odpadkov ali drugega imetnika odpadkov;
6. osebe, ki ravnaajo z odpadki, ter načine in postopke ravnanja z odpadki;
7. zahteve, prepovedi in omejitve pri ravnanju z odpadki;
8. ukrepe in naloge, povezane z varstvom pred požari pri ravnanju z odpadki;
9. zahteve za načrtovanje, projektiranje, gradnjo in obratovanje naprav za ravnanje z odpadki;
10. usposobljenost oseb za ravnanje z odpadki;
11. ukrepe, povezane s prenehanjem ravnanja z odpadki, vključno z dejavnostmi po zaprtju naprav za ravnanje z odpadki;
12. vodenje evidenc o odpadkih in ravnanju z njimi ter poročanje ministrstvu in poročanje ministrstva Evropski komisiji in

13. druga ravnanja za preprečevanje ali zmanjšanje obremenjevanja okolja z odpadki.

(7) Če cilji iz 2. točke prejšnjega odstavka za posamezno leto niso doseženi in v okviru nadzora iz dvanajstega odstavka 247. člena tega zakona niso bile ugotovljene nepravilnosti, mora Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka določiti nove ukrepe za doseganje okoljskih ciljev.

(8) Ukrepe za preprečevanje smetenja na območju občine, ki vključujejo preprečevanje onesnaževanja zaradi odmetavanja posamičnih manjših kosov odpadkov na zunanje površine, in odpravo posledic smetenja, predpiše občina. Ukrepi občine za preprečevanje smetenja in odpravo posledic smetenja iz prejšnjega stavka se nanašajo na javne površine in površine v zasebni lasti, na katerih je z zakonom ali predpisom, sprejetim na podlagi zakona, omogočen prost dostop ali gibanje prebivalstva.

150. člen (obratovalni monitoring)

(1) Povzročitelj obremenitve mora pri opravljanju svoje dejavnosti zagotavljati monitoring vplivov svojega delovanja na okolje (v nadaljnjem besedilu: obratovalni monitoring).

(2) Obratovalni monitoring obsega:

1. monitoring onesnaževanja okolja;
2. monitoring stanja okolja, če oseba iz prejšnjega odstavka s svojimi emisijami neposredno povzroča spremembo stanja okolja;
3. monitoring zaradi zmanjševanja tveganja za okolje in
4. monitoring naravnih pojavov, če povzročitelj obremenitve s svojo dejavnostjo neposredno vpliva nanje.

(3) Povzročitelj obremenitve mora podatke obratovalnega monitoringa najmanj enkrat letno sporočiti ministrstvu in občini, na območju katere obratuje, ter o njegovih rezultatih obveščati javnosti.

(4) Povzročitelj obremenitve mora zaradi izvajanja monitoringa dopustiti vstop v poslovne prostore osebi, vpisani v evidenco izvajalcev obratovalnega monitoringa.

(5) Minister predpiše vrste emisij, standardov kakovosti okolja in naravnih pojavov, ki so predmet obratovalnega monitoringa, metodologijo njegovega izvajanja ter način, vrsto in obliko sporočanja podatkov ministrstvu, občini, na območju katere oseba obratuje, in obveščanja javnosti, minister, pristojen za vode, pa predpiše vrste emisij, ki so predmet obratovalnega monitoringa odpadnih voda, metodologijo izvajanja obratovalnega monitoringa odpadnih voda ter način, vrsto in obliko sporočanja podatkov ministrstvu, občini, na območju katere oseba obratuje, in obveščanja javnosti.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek se za naprave in dejavnosti iz 110. člena tega zakona uporabljata obseg in metodologija obratovalnega monitoringa iz zaključkov o BAT.

(7) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave obvešča javnost o rezultatih monitoringa, določenega v okoljevarstvenem dovoljenju, ki jih povzročitelj obremenitve pošilja ministrstvu.

(8) Določbe o obratovalnem monitoringu iz tega člena ter 151., 152. in 153. člena tega zakona se smiselno uporabljajo za monitoring lastnosti proizvodov in trajnostnih meril za materialne, surovine in proizvode ter oceno odpadkov pred odlaganjem ali oceno nevarnih odpadkov pred sežiganjem.

172. člen
(okoljske dajatve za onesnaževanje okolja)

(1) Oseba, ki povzroča onesnaževanje okolja z emisijami, oseba, ki neposredno ali posredno povzroča onesnaževanje okolja z odpadki, ali oseba, ki proizvaja ali uporablja ali daje na trg surovine, polizdelke ali proizvode, ki vsebujejo okolju škodljive snovi (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj onesnaževanja) je dolžna plačevati okoljske dajatve. Okoljske dajatve so prihodek proračuna države ali občine.

(2) Osnova za določitev okoljske dajatve za onesnaževanje okolja je:

1. vrsta, količina ali lastnosti emisije iz posameznega vira;
2. vrsta, količina ali lastnosti odpadkov ali
3. vsebnost okolju škodljivih snovi v surovini, polizdelku ali proizvodu.

(3) Vlada podrobneje določi vrste onesnaževanja, ravnanje z odpadki, vsebnost snovi, za katero se plačuje okoljska dajatev, osnovo za obračun dajatve, povzročitelje onesnaževanja, način izračuna, obračunavanja, odmere, in plačevanja okoljske dajatve, merila in pogoje za oprostitev plačila, vračilo že plačane okoljske dajatve ter izjeme, ko se okoljska dajatev ne plačuje.

(4) Višina okoljske dajatve se določi tako, da je enaka ali sorazmerna mejnim stroškom onesnaževanja.

173. člen
(oprostitev, vračilo, zmanjšanje ali odstopitev okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja)

(1) Vlada lahko v predpisu iz tretjega odstavka prejšnjega člena določi, da ima zavezanec pravico do oprostitve ali zmanjšanja plačila okoljske dajatve za onesnaževanje okolja, če:

1. je povzročitelj obremenjevanja okolja in je z državo sklenil pogodbo o dodatnem zmanjšanju obremenjevanja okolja ali
2. je oseba, vključena v izpolnjevanje mednarodno sprejetih pogodbenih obveznosti države, ki se nanašajo na zmanjševanje obremenjevanja okolja, ali
3. gre za izvedbo ukrepov, s katerimi prispeva k zmanjšanju obremenjevanja okolja.

(2) Če Vlada v skladu s prejšnjim odstavkom predpiše možnost oprostitve, vračila ali zmanjšanja okoljske dajatve v skladu s predpisi, ki urejajo državne pomoči, predpiše tudi merila, pogoje in dokazila za oprostitev plačila ali vračilo že plačane okoljske dajatve ali zmanjšanje plačevanja okoljske dajatve.

(3) Vlada lahko v predpisu iz tretjega odstavka prejšnjega člena določi, da se okoljske dajatve, ki so prihodek proračuna države, delno ali v celoti odstopijo občini. V primeru iz prejšnjega stavka Vlada predpiše merila za določitev višine dajatve, ki jo prejme občina, namensko porabo te dajatve ter evidence in dokazila, ki jih je občina dolžna voditi in predložiti glede porabe okoljske dajatve.

(4) Vlada predpiše način zbiranja okoljske dajatve, vsebino evidence o okoljski dajati in obveznost poročanja ter vsebino podatkov, ki jih je zavezanec za vodenje evidence dolžan poročati ministrstvu ali Finančni upravi Republike Slovenije.

260. člen
(prekrški)

(1) Z globo 40.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. kot izvorni povzročitelj odpadkov ali drug imetnik odpadkov ne zagotovi njihove obdelave (prvi odstavek 32. člena);
2. kot proizvajalec s sedežem v drugi državi, ki v Republiki Sloveniji na daljavo prodaja proizvode, za katere velja PRO, neposredno potrošnikom ali drugim končnim uporabnikom ne določi pooblaščenega zastopnika, ki je odgovoren za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca (četrti odstavek 34. člena), ali če kot proizvajalec s sedežem v drugi državi članici EU ali državi EGP, katerega proizvodi, za katere velja PRO, se tržijo na ozemlju Republike Slovenije, prevzame obveznosti proizvajalca s sedežem v Republiki Sloveniji in ne določi pooblaščenega zastopnika, ki je odgovoren za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca na ozemlju Republike Slovenije (šesti odstavek 34. člena);
3. kot proizvajalec ne izpolnjuje svojih obveznosti PRO (prvi in drugi odstavek 35. člena);
4. v primeru skupnega izpolnjevanja obveznosti ne zagotovi financiranja predpisanih obveznosti v predpisanem deležu (peti odstavek 36. člena) in v primeru samostojnega izpolnjevanja obveznosti ne zagotovi financiranja predpisanih obveznosti za odpadke iz tistih proizvodov, za katere velja PRO, ki jih daje na trg v Republiki Sloveniji (šesti odstavek 36. člena);
5. kot proizvajalec za izpolnjevanje svojih obveznosti v 15 delovnih dneh od vpisa v register ne sklene pisne pogodbe z organizacijo (četrti odstavek 37. člena);
6. kot proizvajalec ne izpolnjuje obveznosti iz šestega odstavka 37. člena tega zakona;
7. kot organizacija ne izvaja skupnega izpolnjevanja obveznosti samo za proizvajalce istovrstnih proizvodov, za katere velja PRO (prvi odstavek 38. člena);
8. kot organizacija skupnega izpolnjevanja obveznosti ne izvaja kot nepridobitno dejavnost ali opravlja dejavnost, ki ni povezana z namenom izvajanja skupnega izpolnjevanja obveznosti (prvi in tretji odstavek 38. člena);
9. kot organizacija ne posreduje informacij iz sedmega odstavka 39. člena tega zakona v roku, ki ga določi ministrstvo (sedmi odstavek 39. člena);
10. kot član poslovnega organa organizacije, njenega nadzornega organa ali zastopnik organizacije ne izpolnjujejo omejitvenih pogojev iz petega in šestega odstavka 38. člena tega zakona (deveti odstavek 38. člena);
11. kot organizacija ne zagotavlja izpolnjevanja obveznosti iz prvega odstavka 39. člena tega zakona za ravnanje z odpadki iz proizvodov, ki nastanejo na celotnem ozemlju Republike Slovenije, ali ne zagotavlja zbiranja in obdelave odpadkov iz proizvodov skozi vse leto na način, da ne prihaja do zastojev (prvi odstavek 39. člena);
12. kot organizacija ne vodi in sproti ne posodablja seznama proizvajalcev (drugi odstavek 39. člena);
13. ne zagotavlja izpolnjevanja obveznosti skladno s skupnim načrtom ali načrtom (osmi odstavek 39. člena ali deveti odstavek 44. člena);
14. ne spremeni skupnega načrta ali načrta, kadar je to zahtevano, ali ne zagotovi sledljivosti sprememb ali dopolnitev (peti in šesti odstavek 39. člena ali drugi odstavek 44. člena);
15. kot organizacija ne sklene pogodbe o pridružitvi k skupnemu izpolnjevanju obveznosti najkasneje v roku 30 dni od prejema zahteve za sklenitev pogodbe iz četrtega odstavka 37. člena tega zakona (prvi odstavek 40. člena);
16. ne zagotovi finančnega jamstva ali ga ministrstvu ne predloži v predpisanem roku (drugi odstavek 40. člena ali tretji odstavek 44. člena);
17. kot organizacija zaračunava stroške proizvajalcem v nasprotju s tretjim odstavkom 40. člena tega zakona;
18. kot organizacija nima notranjega akta o zaračunavanju stroškov proizvajalcem ali ta akt ni dostopen vsem proizvajalcem (četrti odstavek 40. člena);
19. kot organizacija izbere osebo, ki zanjo izvaja zbiranje in obdelavo odpadkov iz proizvodov, ter ta oseba ni bila izbrana na podlagi javnega poziva, objavljenega na spletni strani organizacije (šesti odstavek 40. člena);

20. nima vzpostavljenega sistema nadzora nad svojim finančnim poslovanjem in kakovostjo podatkov skladno z 46. in 47. členom tega zakona (sedmi odstavek 40. člena ali četrti odstavek 44. člena);
21. kot organizacija na svoji spletni strani ne objavlja predpisanih informacij (osmi odstavek 40. člena);
22. kot organizacija ravna v nasprotju z devetim odstavkom 40. člena tega zakona;
23. kot organizacija ne opravi letnega pregleda dokumentacije, s katero proizvajalec izkazuje točnost, pravilnost in popolnost podatkov, v predpisanem obsegu (deseti odstavek 40. člena);
24. ne zagotavlja sledljivosti podatkov o obdelavi odpadkov iz proizvodov do njihove končne obdelave (enajsti odstavek 40. člena ali peti odstavek 44. člena);
25. ministrstvu enkrat letno ne pošlje poročila o izvajanju aktivnosti in ukrepov za izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka 39. člena tega zakona za preteklo koledarsko leto ali ga pošlje brez revizorjevega poročila in revidiranih računovodskih izkazov (dvanajsti odstavek 40. člena);
26. ne hrani trajno pogodb oziroma dovoljenj ali drugih aktov (trinajsti odstavek 40. člena);
27. kot proizvajalec, ki samostojno izpolnjuje svoje obveznosti, ravna v nasprotju s šestim odstavkom 44. člena tega zakona;
28. kot organizacija nima dovoljenja za skupno izpolnjevanje obveznosti (prvi odstavek 41. člena);
29. ne zagotovi ločenega računovodskega evidentiranja prihodkov, stroškov in odhodkov (prvi odstavek 46. člena);
30. ni vpisan v register proizvajalcev (drugi odstavek 48. člena);
31. podatkov v informacijski sistem o PRO ne vnaša ali jih ne vnaša sprotno ali pa so ti nepravilni (četrti, peti ali šesti odstavek 49. člena);
32. nalaga stroške občinske gospodarske javne službe varstva okolja v delu, ki se nanašajo na odpadke iz proizvodov, za katere velja PRO, uporabniku javnih dobrin (prvi odstavek 51. člena);
33. o okoljski nesreči, ki jo povzroči ali opazi in je ne more omejiti, ne obvesti nemudoma organa, pristojnega za obveščanje, ali kot povzročitelj ne izvede nujnih ukrepov, s katerimi se zmanjšajo škodljive posledice za zdravje ljudi in okolje (prvi odstavek 63. člena);
34. uporablja znak za okolje v nasprotju z odločbo iz četrtega odstavka 67. člena tega zakona ali ga uporablja v nasprotju s sedmim odstavkom 67. člena tega zakona;
35. uporabi znak, ki je podoben znaku EU za okolje do te mere, da bi lahko ustvaril zmedo na trgu ali zmedel potrošnike (osmi odstavek 67. člena);
36. se sklicuje na registracijo ali uporablja znak EMAS v nasprotju z obliko, načinom in pogoji iz predpisov EU, ki se nanašajo na sistem EMAS (sedmi odstavek 68. člena);
37. uporablja znak EMAS v nasprotju z desetim odstavkom 68. člena tega zakona;
38. nosilec nameravanega posega ne prijavi začetka izvajanja posega v skladu s šestnajstim odstavkom 90. člena ali desetim odstavkom 100. člena tega zakona;
39. kot nosilec nameravanega posega v nasprotju s prvim odstavkom 101. člena tega zakona ne prijavi nameravane spremembe posega v okolje;
40. kot upravljavec naprave ali obrata, ki nima v lasti naprave ali obrata ali zemljišča naprave ali obrata, preneha obstajati in ob prenehanju ni zagotovil prenosa upravljanja naprave ali obrata na drugega upravljavca, ne zagotovi odstranitve naprave ali obrata (prvi odstavek 108. člena);
41. kot upravljavec naprave izvede spremembo v vrsti ali delovanju naprave ali razširitvi naprave, ki bi lahko vplivala na okolje ali spremembo upravljavca, in nima pravnomočne odločbe o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja (drugi odstavek 111. člena);
42. kot upravljavec naprave za nameravano spremembo v vrsti ali delovanju naprave ali razširitvi naprave, ki bi lahko vplivala na okolje, ali zaradi spremembe upravljavca ne vloži vloge za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja na ministrstvo v skladu s prvim odstavkom 119. člena tega zakona;
43. kot upravljavec naprave začasno preneha z obratovanjem naprave iz 110. člena tega zakona ali njenega dela in o tem ne obvesti ministrstva ali ne obvesti ministrstva v predpisanem roku (prvi in tretji odstavek 123. člena);

44. kot upravljavec naprave pisno ne obvesti ministrstva o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave iz 110. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 125. člena tega zakona;
45. nima okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje druge dejavnosti in druge naprave, začne z obratovanjem druge naprave ali druge dejavnosti in nima pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja (prvi in drugi odstavek 126. člena);
46. napravo, ki je odlagališče odpadkov, ne uporablja samo za namene odlaganja odpadkov (tretji odstavek 126. člena);
47. kot upravljavec naprave ne izpolnjuje zahtev glede mejnih vrednosti iz okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave iz 126. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 127. člena tega zakona;
48. kot upravljavec obrata po pridobitvi okoljevarstvenega dovoljenja ne pregleda varnostnega poročila ali zasnove zmanjšanja tveganja iz prvega odstavka 132. člena tega zakona in ju po potrebi ne spremeni ali dopolni v skladu z devetim odstavkom 135. člena tega zakona;
49. upravljavec obrata pisno ne obvesti ministrstva in pristojne inšpekcije o začetku obratovanja obrata iz 131. člena tega zakona v skladu s tretjim odstavkom 136. člena tega zakona;
50. upravljavec obrata pisno ne obvesti ministrstva in pristojne inšpekcije o nameri dokončnega prenehanja obratovanja obrata iz 131. člena tega zakona v skladu s prvim odstavkom 139. člena tega zakona;
51. upravljavec odlagališča odpadkov začne z odstranjevanjem odlagališča odpadkov ali izvede odstranitev odlagališča odpadkov brez dovoljenja za odstranitev odlagališča odpadkov (prvi odstavek 142. člena);
52. upravljavec odlagališča odpadkov izvaja ali izvede odstranitev odpadkov v nasprotju z drugim odstavkom 142. člena tega zakona;
53. povzročitelj obremenitve ne sprejme in ne izvede vseh ukrepov za preprečitev nastanka okoljske škode ali sanacije okoljske škode (četrti odstavek 161. člena);
54. povzročitelj obremenitve ob neposredni nevarnosti za nastanek okoljske škode ne izvede vseh potrebnih ukrepov za preprečitev te škode in ne obvesti ministrstva o neposredni nevarnosti za nastanek okoljske škode (prvi odstavek 164. člena);
55. povzročitelj obremenitve v primeru nastanka okoljske škode nemudoma ne izvede vseh potrebnih ukrepov za njeno omejitev ali nemudoma ne obvesti ministrstva o vseh pomembnih dejstvih v zvezi z nastalo okoljsko škodo in mu ne pošlje predloga sanacijskih ukrepov (prvi odstavek 165. člena);
56. kot upravljavec naprave ne zagotavlja izvajanja načrta monitoringa iz dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz 185. člena tega zakona oziroma ne vloži vloge za njegovo spremembo v skladu s prvim odstavkom 205. člena tega zakona;
57. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne obvesti ministrstva o prenehanju delovanja naprave iz 184. člena tega zakona (prvi odstavek 187. člena);
58. kot upravljavec naprave ali male naprave pisno ne prijavi nameravane spremembe vrste ali delovanja naprave ali razširitve ali zmanjšanja njene zmogljivosti ter vsake spremembe upravljavca naprave, ki vpliva na vsebino dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov iz prvega odstavka 184. člena tega zakona (prvi odstavek 186. člena);
59. kot upravljavec naprave ali male naprave ministrstvu ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov v predpisanem roku (četrti odstavek 193. člena);
60. kot upravljavec male naprave ne izpolni obveznosti izvajanja enakovrednih ukrepov iz tretjega odstavka 193. člena tega zakona tudi za leto, ki sledi letu, v katerem je mala naprava izpustila 25.000 ton ali več ekvivalenta ogljikovega dioksida brez emisij iz biomase (deveti odstavek 193. člena);
61. kot operator zrakoplova ne izvaja načrta monitoringa (prvi odstavek 198. člena);
62. kot upravljavec naprave ali operater zrakoplova do predpisanega roka ne pošlje poročila o emisijah toplogrednih plinov za preteklo leto skupaj s poročilom o preverjanju (drugi odstavek 204. člena);

63. kot preveritelj preveri poročilo o emisijah toplogrednih plinov iz prvega odstavka 204. člena tega zakona, ne da bi za to pridobil akreditacijsko listino v skladu z uredbo EU, ki ureja preverjanje podatkov in akreditacijo preveriteljev (prvi odstavek 206. člena);

64. brezplačno ne predloži podatkov v zvezi z opravljanjem javne službe ministrstvu (četrti odstavek 232. člena);

65. kot izvajalec gospodarske javne službe ne dovoli izvedbe strokovnega nadzora ministrstvu oziroma občini ali ne zagotovi dokumentacije, potrebne za izvedbo strokovnega nadzora (peti in šesti odstavek 232. člena ter deveti in deseti odstavek 233. člena);

66. kot izvajalec gospodarske javne službe v odrejenem roku ne odpravi nepravilnosti, ugotovljenih pri strokovnem nadzoru ministrstva oziroma občine (sedmi odstavek 232. člena in enajsti odstavek 233. člena).

(2) Z globo 30.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 3.500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, katerega posledica je okoljska škoda, ki presega 250.000 eurov, ali ker je bil storjen z naklepom ali namenom koristoljubnosti, se kaznuje:

1. pravna oseba z globo od 120.000 do 225.000 eurov;

2. samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 90.000 do 150.000 eurov;

3. odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti z globo od 3.000 do 7.500 eurov.

261. člen (lažji prekrški)

(1) Z globo od 20.000 do 40.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. v delovnem ali pogodbenem razmerju nima najmanj enega skrbnika varstva okolja (prvi odstavek 66. člena);

2. kot povzročitelj obremenitve najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi novih ali posodobljenih zaključkov o BAT ne izdela pisne opredelitve glede izpolnjevanja vseh za napravo relevantnih zaključkov o BAT, vključno z načrti za uskladitev z njimi, če so za to uskladitev potrebne investicije ali spremembe okoljevarstvenega dovoljenja (šesti odstavek 120. člena);

3. kot povzročitelj obremenitve ne zagotavlja obratovalnega monitoringa ali ne sporoča podatkov obratovalnega monitoringa ministrstvu in občini najmanj enkrat letno (prvi in tretji odstavek 150. člena);

4. kot izvajalec obratovalnega monitoringa ne upošteva metodologije izvajanja obratovalnega monitoringa ter načina in oblike poročanja podatkov, ki ju predpiše minister (peti odstavek 150. člena);

5. kot povzročitelj onesnaževanja ne plača okoljske dajatve (prvi odstavek 172. člena).

(2) Z globo 10.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo 1.500 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna

oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

(4) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti, če pri oblikovanju cene občinske gospodarske javne službe varstva okolja ne zagotovi sodelovanja organizacije (tretji odstavek 51. člena).